

На думку С. Букіна [1, 12], питання безпеки банку є актуальними не лише безпосередньо для банків, а також і для решти учасників ринкових відносин. Безумовно, в першу чергу цією проблемою опікуються власники банку, його акціонери, що турбуються про розвиток свого бізнесу і несуть за нього матеріальну, моральну і соціальну відповідальність, якщо, звичайно, банку первісно не відведена роль кримінальної організації.

Як вважає В. Шурпаков, банківська безпека є одним з основних елементів банківського менеджменту [1, 12]. Банківська безпека має багатофункціональний і комплексний характер. Від ефективності її організації залежать практично всі сторони і напрями банківської діяльності. Під банківською безпекою мається на увазі організація заходів із запобігання можливим загрозам діяльності банку. Розмір цих загроз, тобто наслідки реалізації, часто завчасно математично не визначені.

Д. Артеменко [1, 13] зазначає, що сутність економічної безпеки в банківській системі полягає в забезпеченні стану найкращого використання її ресурсів щодо запобігання загрозам комерційних банків і створення умов стабільного, ефективного функціонування й максимізації прибутку. При цьому він вважає, що рівень економічної безпеки банківської діяльності визначається тим, наскільки ефективно підрозділам і службам банків вдається запобігати загрозам та усувати збитки від негативного впливу на банківську систему.

За Р. Гриценко [2, 27], економічна безпека банківської системи – це стан банківської системи, за яким її фінансова стабільність чи репутація не може бути підірвана цілеспрямованими діями певної групи осіб і організацій або фінансовою ситуацією, що складається всередині і зовні банківської системи.

На думку М. Зубка [5, 166], економічна безпека банківської діяльності – це стан, за яким забезпечується економічний розвиток і стабільність діяльності банку, гарантований захист його фінансових і матеріальних ресурсів, здатність адекватного і без суттєвих втрат реагувати на зміни внутрішньої і зовнішньої ситуації.

Узагальнюючи вказані підходи, під безпекою банківської діяльності будемо розуміти такий стан, що характеризується найбільш повним та раціональним використанням його економічного потенціалу, здатністю до самовідтворення, захищеністю від дії дестабілізуючих чинників, міцністю взаємозв'язків між елементами банківської системи, що сприятиме задоволенню інтересів клієнтів та працівників банків. Основним критерієм ефективності банківської безпеки є стабільність фінансового і економічного стану банку.

Джерела та література

1. Артеменко Д. А. Механизм обеспечения финансовой безопасности банковской деятельности: автореф. дис. ... канд. экон. наук. Ростов-на-Дону, 1999. 20 с.
2. Гриценко Р. Економічна безпека банківської системи України. *Вісник Національного банку України*. 2003. № 4. С. 27–28.
3. Янгель Д. Модель EVA: ориентация на стоимость. *Журнал «Консультант»*. 2005. № 23. С. 24–29.
4. Енциклопедія банківської справи України. Київ: Молодь, 2001. 680 с.
5. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2002. 190 с.

Баляс Я. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., доц.

О. Герасименко

Львівський національний університет
імені Івана Франка, Львів, Україна

Особливості взаємодії органів публічної влади та бізнес-структур у процесі неіндустріалізації

Інтерес до теми взаємодії органів публічної влади і бізнесу виник та набув гостроти тільки в останнє десятиліття минулого століття. І, незважаючи на те, що в останні роки влада,

бізнес і вчені значно просунулися на шляху до загального розуміння терміну «взаємодія влади і бізнесу», як і раніше, існує багато різноманітних точок зору на його сутність і зміст.

Проблеми організації взаємодії органів публічної влади та бізнес-структур у процесі неіндустріалізації особливо актуальні в сучасній економічній, соціальній і політичній ситуації України. Наразі все більше усвідомлюється необхідність конструктивного діалогу між бізнесом, державою і суспільством.

Останнім часом актуалізуються дослідження сучасних процесів, існуючих в економіці України (неіндустріалізація, некроіндустріалізація, постіндустріалізація). Так, «неіндустріалізація» – це явище, що сприяє новому розвитку продуктивних сил на основі високотехнологічних та науковомістких процесів виробництва, підґрунтям для якого є нове інституціональне середовище [1, 193].

В процесі розвитку ринкових відносин бізнес поступово займає властиве йому місце в економіці. Проте слабо розвинена система взаємодії органів публічної влади з бізнесом поки що не дозволяє йому ефективно реалізовувати свої функції і негативно позначається на вирішенні як економічних і соціальних проблем в державі, так і в побудові громадянського суспільства в Україні.

Виявлені проблеми характерні для промисловості України вже досить тривалий час, що свідчить про їх зумовленість системними чинниками та неефективність попередніх моделей промислових реформ і державного управління. Це слід розглядати як суттєвий аргумент актуальності неіндустріалізації для України як новітньої моделі економічного розвитку в умовах розгортання нових викликів національного та глобального масштабу.

Стратегічна мета неіндустріалізації в Україні полягає у відродженні промислового виробництва як провідної та високоефективної системної компоненти національного господарства і рівноправного суб'єкта новітніх світогосподарських процесів. Це передбачає перехід до нової моделі зростання та розвитку [2].

Залучення підприємницьких структур до співпраці з державою постійно стикається з серйозними проблемами, які, насамперед, проявляються в: недоліках правової бази, що визначає права та відповідальність сторін; недосконалості форм і методів реалізації партнерських відносин; відсутності конкурентних умов для ефективного співробітництва; нерозвиненості інвестиційного та інноваційного середовищ тощо. Разом з тим, і самі бізнес-структури значною мірою перешкоджають досягненню партнерських відносин з державою, що проявляється в домінуванні власних інтересів над суспільними [3].

Як суспільно значущий проект розвитку, неіндустріалізація має забезпечити послідовну реалізацію стратегічних соціально-економічних інтересів суспільства, держави, бізнесу, серед яких ми виділяємо формування паритетного діалогу та партнерського співробітництва суспільного, державного та бізнесового секторів у процесах стратегічного розвитку економіки та збільшення впливу інноваційного чинника на зростання, розвиток та конкурентоспроможність промисловості (зростання частки інноваційної продукції в обсягах реалізованої; підвищення рівня наукоємності промислового виробництва; збільшення присутності національного виробництва на світовому інноваційному ринку) [2].

З огляду на масштаби загальних втрат промислового виробництва в Україні (в обсягах продукції, галузевій структурі, ефективності) національна концепція неіндустріального розвитку має базуватися на ідеї комплексного промислового відродження – реіндустріалізації. Але це ні в якому разі не повинно тлумачитися як повернення до характеристик промислового виробництва радянської доби, які були зумовлені принципово іншими цілями, завданнями, структурними параметрами функціонування. Йдеться про повернення промислового сектору провідної ролі в забезпеченні зростання й ефективності національної економіки [2].

Під «державною владою» або «публічною владою» слід розуміти здатність регулюючого і координуючого впливу органів державної влади, завдяки якому визначаються стратегічні орієнтири в соціальному та економічному розвитку; створюються базові умови для бізнесу і підвищення ефективності економіки; розробляються і впроваджуються проекти державного значення і національного масштабу [4].

Великий бізнес є локомотивом національної економіки, основним донором державного бюджету; лідером науково-технічного прогресу; великим роботодавцем, що істотно впливає як на рівень зайнятості, так і на рівень оплати праці та систему соціально-трудова відносин; важливим чинником формування іміджу країни в очах світової спільноти. Під взаємодією держави та бізнесу розуміється процес спільної діяльності державних і приватних інститутів, спрямованої на розробку, ухвалення і реалізацію ефективних рішень щодо розвитку соціально-економічної системи в цілому та досягнення цілей окремих господарських підсистем, та базується на узгодженні економічних інтересів сторін і оптимальному використуванні ресурсів суспільства [4].

На думку вчених, партнерство держави і бізнесу необхідно розглядати з позиції форм взаємодії. При цьому доцільно виділити три найбільш важливих форми партнерства: економічне партнерство; правове партнерство; організаційне партнерство [5].

Партнерство як процес і результат вимагає, з одного боку, наявності певних організаційно-правових засад для реалізації взаємодії держави і приватного сектору, а з іншого – розвиток певних навиків у представників держави та приватного сектору, зокрема й психологічного спрямування. Щоб партнерство функціонувало ефективніше, кожен із партнерів повинен мати спеціальні знання та бути компетентним у проблемі, що обговорюється [3].

Стосовно організаційно-правової складової механізму державно-приватного партнерства можна відмітити наступне. У процесі неоіндустріалізації у світовій практиці державно-приватне партнерство розуміється як система відносин держави і бізнесу, що використовується як інструмент економічного та соціального розвитку на національному, міжнародному та регіональному рівнях. Окрім того, державно-приватне партнерство розглядається і як конкретні проекти, що реалізуються державними органами та приватними компаніями на об'єктах державної та муніципальної власності [6].

Таким чином, успішна реалізація неоіндустріальної моделі передбачає високий рівень інституційного середовища, зокрема, утворення на державному рівні управлінських структур, спеціалізованих на розв'язанні завдань стратегічного розвитку на основі адекватних оцінок ситуації, можливостей і комунікацій держави, бізнесу та суспільства.

Під взаємодією влади і бізнесу можна розуміти процес спільної діяльності органів публічної влади і представників бізнес-структур, який направлений на розробку, прийняття та реалізацію ефективних рішень щодо розвитку соціально-економічного стану регіону та базується на партнерських засадах і взаємовигідних умовах використання ресурсів як держави, так і бізнесу. Сьогодні в Україні існує проблема підвищення рівня співпраці державної влади та підприємницьких структур. Відносини між державою та бізнесом повинні формуватися на основі взаємної відповідальності, що забезпечить гармонізацію їх інтересів у напрямку підвищення соціальних стандартів, рівня та якості життя людей.

Джерела та література

1. Прушківська Е. В. Неоіндустріалізація як процес оновлення вторинного сектору економіки в період економічної нестабільності. *Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. пр.* 2013. Вип. 28. Т. 1. С. 191–197.
2. Неоіндустріалізація в Україні: концепт національної моделі. *Економіка промисловості.* 2016. № 3 (75). С. 5–32.
3. Узунов Ф. В. Види взаємодії бізнесу з органами державної влади та управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2013. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_8_6.
4. Соколік Л. О. Взаємодія влади та бізнесу в умовах ринкової економіки: теоретичний аспект. *Публічне управління: теорія та практика.* 2014. Вип. 1. С. 150–154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_1_25
5. Смелянов В. М. Теоретичне обґрунтування і методологічне забезпечення державного регулювання господарської діяльності на рівні регіону. *Наукові праці: науково-методичний журнал.* Микалаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. Вип. 153. Т. 165. Державне управління. С. 73–77.
6. Про державно-приватне партнерство: Закон України. *Відомості Верховної Ради України.* 2010. № 40. Ст. 524.